

Det civila samhället i Bilwi arbetar för autonomi

I Bilwi finns en sammanlutning, *Coordinadora de la Sociedad Civil*, bestående av 32 frivilligorganisationer, kommunala ledare, sociala och etniska rörelser, dykarnas fackförening och enskilda personer.

Några av organisationerna är: Karata, Pana Pana, Cedeca, Ipade, kvinnorörelsen Gaviota, universitetet Bicu och Uraccan och åldermandansrådet.

Man började arbeta samordnat 1992, till en början med inriktning på att försöka finna lösningar på miljöförstöringen. Senare inriktade sig samordningen på att komma överens om vilken strategisk och politisk plattform för sociala program som behövdes för att bekämpa fattigdomen. Dessutom arbetade man mycket med aktioner för att garantera regionens autonomi.

Man bildade Kommittén för autonomi, en kommitté som arbetar för att förstärka autonomi, en dröm de flesta atlantkustbor har. Under nödsituationen som uppstod efter orkanen Mitch arbetade man i koordination med de lokala organisationerna, speciellt för att hjälpa befolkningen i Waspam. Med åren som gått har sammanslutningen förstärkts och man har finslipat sina principer och nått fram till bredare målsättningar som direkt är kopplade till regionens egen karaktäristik, det vill säga sina egna kulturella, organisatoriska och politiska traditioner.

Dixi Lee Smith, ordförande för sammanslutningen och vald 2004 för en tvåårsperiod, definierar målen på följande sätt: att öka de

”Det existerar inget som helst stöd till produktionen.” Bilden är från en fiskmarknad.

olika lokala gruppernas, ursprungsbefolkningens och minoritetsgruppernas kapacitet för att finna gemensamma och genomdiskuterade lösningar på regionens och byarnas problem, speciellt vad gäller demokrati, jämställdhet, deltagande, solidaritet och transparens i myndigheternas och de deltagande organisationernas administration. Man vill stärka organisationerna så att de deltar i diskussionerna kring utvecklingsplaner, politik, strategier och program, ända från det lokala planet för att på så sätt stärka autonomiprocessen.

Representerar alla sektorer

Dixi Smith berättar att internt debatteras om samordningen verkligen representerar de olika indianbefolkningsgrupperna. Han anser att den gör det, men lägger han till, det finns även andra som representerar dessa grupper, organisationer och till och med politiska partier, som till exempel Yatama.

– Ett samordningsorgan i RAAN (norra Atlantkusten) kan helt enkelt inte bara representera en sektor, då har den inget värde, hävdar Dixi.

I samordningens medlemsorganisationer finns ledare som kommer från minoritetsgrupper och fackföreningar, som med andra ord representerar olika sektorer.

Utrymme för påverkansarbete

Sammanslutningen har för närvarande representation i den kommunala utvecklingskommissionen med tre personer i dess styrelse. Man är också medlem i den regionala utvecklingskommittén. Utifrån dessa kanaler försöker samordningen påverka kommunala och regionala program, men Dixi hävdar att centralregeringen kommer med sina färdiga programpaket som inte har något att göra med verkligheten i regionen och ofta måste sammanslutningen inta en mycket militant position inför dessa förslag. Den roll som organi-

Atlantkustens historia

De autonoma regionernas historia är starkt förknippad med stormakternas (Spanien, England och USA) intressen och inblandning i området, som både har att göra med de rika naturresurserna som finns där och det geopolitiska och ekonomiska läget.

Ursprungsinvånarna

Det är inte helt klart när grupper började slå sig ner på Atlantkusten. Man vet dock att dessa var av makrochibcha. När spanjorerna startade sin

erövring av territoriet, som i dag heter Nicaragua, var den absolut största befolkningsgruppen i östra Nicaragua sumos, eller mayangnas som de själva vill kallas. Boplatserna var placerade längs floderna. Den i dag största etniska gruppen är miskitos som anses ha uppstått genom blandning av indianer och svarta slavar.

Brittisk kontroll från Jamaica

De spanska kolonisatorerna lyckades aldrig lägga under sig hela området

som i dag utgörs av de två autonoma regionerna. Den brittiska kronans dominans i Karibien inleddes under 1600-talet. Från den brittiska överintendenten i Jamaica säkrade England sin politiska och ekonomiska makt över den nicaraguanska Atlantkusten, utan att behöva erövra territoriet rent fysiskt.

Under följande tre sekel ändrades gradvis befolkningsammansättningen och boplatserna. Från och med 1700-talet stärktes miskitoindianernas

och utveckling

sationerna i RAAN spelar är dubbelt komplex: hur kombinera en utveckling av regionen samtidigt som man försvarar autonomi? Den centrala regeringen i Managua lägger fram utvecklingsplaner som kanske skulle betyda vissa framsteg för regionen på kort sikt, men autonomi och miljön blir istället lidande.

I de andra kommunerna i RAAN finns också sammanslutningar av det civila samhället och alla dessa tillsammans bildar en regional sammanslutning. Denna instans försöker utöva påverkansarbete av regional karaktär, till exempel problemen med vägarna, skydd av naturresurserna och miljön. Man är inte medlem i den nationella sammanslutningen, *Coordinadora Civil*, men har kontakter med denna och samverkar i diskussioner kring specifika teman och om lagförslag, exempelvis mot privatisering av vattnet. Man tar dock alltid hänsyn till Atlantkustens speciella situation och utgångsläge.

Allvarliga markkonflikter

En viktig prioritet för sammanslutningens arbete är utmärkningen av kommunalt ägd mark. Avsaknaden av lagfarter ger upphov till allvarliga konflikter, ibland med nyinflyttade människor från andra delar av landet och ibland direkt mellan olika grupper av indianbefolkningen. Ett exempel berättar Telma, som är miskit och bor i byn Yulutigni, om:

– Vår by har mark, men eftersom gränserna inte är legalt definierade bråkar invånarna från grannbyn Kamla, som inte har så mycket odlingsbar jord, med oss och vill lägga beslag på vår mark.

Under det senaste året uppstod flera ganska allvarliga situationer när folk från Stilla havssidan tog sig in på kommunalägd mark och ockuperade den. Förra året uppstod en allvarlig kris i byn Awastigni när personer från ”andra sidan” Nicaragua försökte slå sig ner på mark

”Jätten som Atlantkusten utgör en dag ska vakna upp.”

som en miskitogrupp ägde. Man tog till och med fram gömda vapen från kriget och flera personer skottsbadades.

Elavbrott varje dag

Energiförsörjningen är ett annat allvarligt problem. Företaget som distribuerar el, *Puerto Cabezas Power*, har en föråldrad teknologi vilket leder till ofta förekommande avbrott i eldistributionen.

– Bristen på electricitet går stick i stäv mot målet av utveckling, säger Dixi Smith.

På gatorna och i näringslivet klagar alla ständigt över energiproblemet, eftersom man är utan electricitet varje dag, ibland upp till tolv timmar.

För tillfället utformar det regionala rådets tekniker regionens budget, men det vill man ändra på. Det civila samhällets organisationer och medborgarna bör delta i den processen.

– Regionregeringen bestämmer också var någonstans olika projekt ska genomföras, utan att konsultera med invånarna och de lokala organisationerna, berättar Dixi Smith.

De få säckar bönor befolkningen lyckas odla i Waspam köps upp billigt av handlare

från Honduras. Det existerar inget som helst stöd till produktionen, ingen politik eller strategi för en ekonomisk utveckling och tydligen är det inte heller en prioritet varken för centralregeringen eller regionregeringen.

Slutligen framhäver Dixi Smith att han och övriga ledare i samordningen anser att såväl de offentliga institutionerna som frivilligorganisationerna behöver demokratiseras för att representera alla sektorer, rörelser och minoritetsgrupper. Därför tar man inte ställning partipolitiskt. Men naturligtvis har många ledare från organisationer som ingår i samordningen sina egna politiska preferenser.

– Vi är emot all slags pakter, för de inverkar negativt på demokratin i de politiska partierna, slår Dixi Smith fast.

Ett uttalande som säkerligen får stå för honom personligen. Samordningen har många utmaningar framför sig och kommer att stöta på hinder på vägen mot att uppnå sina drömmar att en gång göra verklighet av alla sektorer mål och framför allt drömmen som Carlos Mejia Godoy sjunger om att ”jätten som Atlantkusten utgör en dag ska vakna upp”.

Text och foto: **Erich Chavarría U.**
Översättning: Berit Svensson H.

dominans över resten av befolkningsgrupperna, som en direkt följd av deras starka politiska band och handelsförbindelser med britterna. Miskitokungen ägde rätten att ge bort land och 1742 delade han ut de första jordarna till brittiska immigranter.

Omkring 1830 fick britternas intresse för regionerna ett uppsving. Kungen tilldelade spekulanter i jord och ädelträ enorma markkoncessioner. Kungen beslutade även att 88 kvadratkilometer mellan floderna

Escondido och Torswani kollektivt skulle tilldelas kreolerna i Bluefields. 1844 sände den brittiska regeringen en generalkonsul till Bluefields och påpekade att *La Moskitia* var deras protektorat. Vid denna tid hade redan Nicaragua blivit ett självständigt och suveränt land.

Det nya disktriket

1860 skrev Storbritannien och Nicaragua under Zeledón-Wykeavtalet i vilket man kom överens om att det brit-

tiska protektoratet *La Moskitia* skulle upphöra. I och med detta erkände britterna officiellt Nicaraguas suveränitet över dessa landområden. *La Moskitia* blev ett distrikt med rätt att ta ut skatter samt reglera jordinnehav och utnyttjandet av naturresurserna.

Annektering av regionerna

Införlivandet av *La Moskitia*-reservatet under den liberale presidenten José Santos Zelaya 1894 resulterade i en stor invandring av mestiser vilka →

SOME RIGHTS RESERVED

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works 2.5 Sweden License. To view a copy of this license, visit creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/